

सूर्योदय नगरपालिकाको
उद्यम विकास कोष परिचालन
कार्यविधि २०७५

प्रस्तावना

सूर्योदय नगरपालिका नगर कार्यपालिकाले प्रथम नगर सभा २०७४ ले उद्यम गर्न चाहने तर पूँजीको अभावमा उद्यम सञ्चालन गर्न नसकेका युवाहरुलाई लक्षित गरी “नगरपालिकाले एक कोष खडा गरी युवाहरुमा उद्यमशीलता सिर्जनशिलता तथा सीपको विकास गर्दै स्वरोजगारको सृजना तथा समग्र उत्पादनको माध्यमबाट समृद्ध सूर्योदयको निर्माण गर्न तय भएको आर्थिक नारा “हामी उद्यम आफै औरखमा गर्दछौं” सफल पार्न कार्यक्रम कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गर्ने नीति रहनेछ। भन्ने नीति तथा कार्यक्रम नगरसभाबाट पारित भई उद्यम विकास कोषमा बजेट समेत विनियोजन भएको अवस्थामा यसको व्यवस्थापन र कोष परिचालन गर्न बान्धनिय भएकोले नेपालको संविधानको धारा २२६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) बमोजिम सूर्योदय नगरपालिका नगर कार्यपालिकाले पारित गरेको नीति तथा कार्यक्रम, ऐन नियमावलीको परिधिमा रही सूर्योदय नगर कार्यपालिकाले उद्यम विकास कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ बनाएको छ।

भाग १ प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (क) यस कार्यविधिको नाम “सूर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७५” रहेको छ।
- (ख) यो कार्यविधि नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएपछि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

- (क) “नगरपालिका” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।
- (ख) “प्रमुख” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको नगर प्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ।
- (ग) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले सूर्योदय नगर कार्यपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ।
- (घ) “उद्यमी” भन्नाले नाफा कमाउने उद्देश्यले उद्योग व्यवसाय सञ्चालनका लागि जोखिम बहन गरी लगानी गर्ने व्यक्ति वा समूहलाई जनाउँछ।
- (ङ) “उद्यमशीलता विकास तालिम” भन्नाले व्यवसाय स्थापना तथा सञ्चालनका लागि आवश्यक उत्प्रेरणा तथा व्यवसायिक ज्ञान सीप प्राप्त गर्ने हेतुले लिएको कुनै पनि प्रमाणपत्र सहितको तालिमलाई बुझाउनेछ।
- (च) “कार्यक्रम” भन्नाले उद्यम विकास कोषमार्फत “हामी उद्यम आफै औरखमा गर्दछौं” भन्ने नाराका साथ उद्यमी तथा रोजगारी सिर्जना तथा उद्यमहरुको स्तरोन्नति गर्न सञ्चालन गरिने विभिन्न कार्यक्रमलाई जनाउँछ।
- (छ) “समिति” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठन हुने समितिलाई जनाउँदछ।
- (ज) “बजारीकरण” भन्नाले उद्यमबाट हुने उत्पादन, मुल्य निर्धारण, प्रवर्द्धन तथा वितरण प्रणालीसँग सम्बन्धित उपभोक्ता केन्द्रित क्रियाकलापलाई जनाउँछ।
- (झ) “विकास साफेदार” भन्नाले कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने दातृ निकायहरुलाई सम्झनुपर्छ।
- (ञ) “कार्यविधि” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष सञ्चालन कार्यविधि २०७५ लाई जनाउँछ।
- (ट) “रणनीतिक योजना” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाले उद्यम विकास तथा रोजगारी सिर्जनाको लागि तयार पारेको ५ वर्षे रणनीतिक योजनालाई जनाउँछ।
- (ठ) “उद्यम” भन्नाले औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७३ ले परिभाषित गरे अनुरूपका उद्यम सम्झनुपर्छ।

- (ङ) “स्तरोन्नति” भन्नाले उत्पादन, गुणस्तर, प्याकेजिङ, पुँजी, मुनाफा, रोजगार जस्ता पक्षमा उद्यममा देखिने सकारात्मक परिवर्तनलाई जनाउँछ ।
- (ङ) “व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्था” भन्नाले उद्यम विकास कोष मार्फत सञ्चालन गरिने उद्यमीहरूको सिर्जना, प्रवर्द्धन, विकास तथा विस्तारका लागि व्यावसायिक सेवा प्रदान गर्ने प्रचलित कानुन बमोजिम दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका दक्ष जनशक्तियुक्त संस्था, कम्पनी वा फर्मलाई बुझाउँछ ।
- (ण) “सिप विकास तालिम” भन्नाले व्यवसाय स्थापना, विकास तथा प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक पर्ने प्राविधिक सीपमुलक तालिमलाई जनाउँछ ।
- (त) “एडभान्स तालिम” भन्नाले एक पटक सिप विकास तालिम लिई व्यवसाय सञ्चालन गरिरहेका उद्यमीलाई सोही विषयमा दिइने उच्च स्तरको तालिमलाई जनाउँछ । यस शब्दले आधारभूत सीप प्राप्त उद्यमीलाई दिइने थप तालिमलाई समेत जनाउछ ।
- (थ) “उद्यम विकास कोष” भन्नाले उद्यम प्रवर्द्धन, विकास, विस्तार तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सूर्योदय नगरपालिकाले यसै कार्यविधि बमोजिम स्थापना गरिएको कोषलाई बुझाउँछ ।
- (द) “साभेदार संस्था” भन्नाले कायक्रम सञ्चालनका लागि प्राविधिक सेवा र सहयोग उपलब्ध गराई साभेदारीमा काम गर्ने संस्थालाई जनाउँछ ।
- (ध) “उद्यम विकास समिति” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकामा गठन हुने नगर उद्यम विकास समितिलाई सम्झनुपर्छ ।
- (न) “उद्योग विकास शाखा” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकामा स्थापना हुने उद्योग विकास शाखालाई सम्झनुपर्छ । यो शब्दले नगरपालिकाले उद्योग हेतै भनी तोकिएको शाखा, उपशाखा वा इकाईलाई समेत जनाउँछ ।
- (प) “आर्थिक विकास समिति” भन्नाले नगरपालिकाले आर्थिक विकास सम्बन्धि सम्पूर्ण गतिविधि सञ्चालन गर्न निर्माण गरेको आधिकारिक समितिलाई जनाउँदछ ।
- (फ) “लक्षित समूह” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाले नेपाल सरकारले तोकेको गरिबी रेखामूली रहेका मापदण्डहरू तथा न.पा. आफैले विभिन्न मापदण्ड तोकेर निर्माण गरेको समूहलाई जनाउँनेछ ।
- (ब) “समूह” भन्नाले उद्यम संचालन गर्नका लागि निर्माण भएको यूवाहरुको समूहलाई बुझाउनेछ ।

भाग २

लक्षित समूह पहिचान

३ लक्षित समूह पहिचान गर्ने:

- (१) गरिबीको रेखामूलि रहेका बेरोजगार तथा अर्ध-बेरोजगार युवा, युवतीहरू यस कार्यक्रमका लक्षित समूह हुनेछन् ।
- (२) अति विपन्न वर्ग, पिछडिएको वर्ग, दलित, महिला, आदिवासी, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एकल महिला, लैंगिक अल्पसंख्यक, दुर्गम तथा सेवाको पहुँच कम भएका नगरपालिकाका बस्तीहरूमा यस कार्यक्रमलाई केन्द्रित गरिनेछ ।
- (३) समाजिक उद्यमशिलता सृजना गर्न सक्ने, रोजगारी सृजना गर्न सक्ने तथा आय आर्जन र आमदानी वृद्धि हुन सक्ने व्यवसाय तथा उद्यम संचालन गर्न सक्ने नगरपालिका भित्रको वडाहरूले सिफारिस गरेको यूवायुवतीहरुको समूह लक्षित समूहमा पर्दछ ।

भाग ३

उद्यम विकास कोष स्थापना र सञ्चालन

४. उद्यम विकास कोषको स्थापना:

- (१) सूर्योदय नगरपालिका भौगोलिक क्षेत्र भित्र विभिन्न उद्यम व्यवसाय प्रवर्धन गरी समृद्ध अर्थतन्त्रको विकास गर्न अक्षय कोषको रूपमा एक उद्यम विकास कोष रहनेछ ।
- (२) उद्यम विकास कोषमा देहाय बमोजिमका रकम जम्मा गरिनेछ :
- (क) सूर्योदय नगरपालिकाले प्रत्येक वर्ष विनियोजन गर्ने रकम,
  - (ख) संघीय सरकार र प्रदेश सरकारले उद्यम विकास सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि उपलब्ध गराएको रकम,
  - (ग) दातृ निकाय तथा विकास साभेदार संस्थावाट उपलब्ध गराइएको रकम,
  - (घ) उद्यम विकासको लागि सामदायिक संघसंस्था तथा निजी क्षेत्रवाट प्राप्त भएका रकम,
  - (ड) व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरुवाट प्राप्त भएको रकम,
  - (च) विषयगत निकायवाट उद्यम विकासका लागि उपलब्ध अनुदान तथा मिलान कोष वापतका रकम,
  - (छ) कोषमा प्राप्त व्याज तथा कोष परिचालनबाट प्राप्त भएको आम्दानी रकम र
  - (ज) उद्यम विकासका लागि अन्य स्रोतवाट प्राप्त रकमहरू ।

५. कोषको सञ्चालन :

- (१) नगर उद्यम विकास समिति मार्फत कोषको सञ्चालन हुनेछ ।
- (२) उद्यम विकास कोषमा जम्मा भएको रकम नगर उद्यम विकास समितिको स्वीकृतिले रोजगारी सिर्जना तथा उद्यम विकास तथा स्तरोन्नतिका कार्यक्रमहरुमा बाहेक अन्य कार्यक्रममा खर्च गर्न पाइने छैन ।
- (३) प्रदेश सरकारले मेड्पा कार्यक्रम लगायत आर्थिक आय आर्जन तथा उद्यम विकास र रोजगारी सिर्जनाका लागि नगरपालिकामा उपलब्ध गराउने बजेट यहि उद्यम विकास कोषमार्फत सञ्चालन गरिनेछ ।
- (४) उद्यम विकास कोषको खाता सञ्चालन नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा नगरपालिकाका लेखा अधिकृतको संयुक्त दस्तखतवाट हुनेछ ।
- (५) उद्यम विकास कोषको श्रेस्ता नगरपालिकाको लेखा अधिकृतको जिम्मामा रहनेछ ।
- (६) बजेट निकासा, खर्च र प्रतिवेदन एव लेखा परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

६. उद्यम विकास कोष निर्देशन समितिको गठनः

- (१) उद्यम विकास कोष मार्फत सञ्चालन गरिने उद्यम स्थापना तथा संचालन गरी रोजगारी सिर्जना तथा आयआर्जन गर्ने कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन निर्देशन दिन देहाय बमोजिमको उद्यम विकास निर्देशन समितिको गठन हुनेछः

(क) संयोजक :	नगर प्रमुख
(ख) सदस्य :	नगर प्रमुखले तोकेको कार्यपालिका सदस्य महिला सहित दुई जना
(ग) सदस्य :	स्थानीय उद्योग वाणिज्य संघका प्रतिनिधि
(घ) सदस्य सचिव :	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सुर्योदय नगरपालिकाको उच्चम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

(२) निर्देशन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ :

- (क) उच्चम विकास सम्बन्धी नगरपालिका स्तरीय योजना तर्जुमा गराई नगरसभामा स्वीकृतिका लागि पेश गर्न निर्देशन दिने ।
- (ख) स्वीकृत योजनालाई कार्यान्वयन गर्ने कार्य योजना स्वीकृत गर्ने ।
- (ग) नगरपालिकाको उच्चम विकास रणनीतिक योजना तयार गर्न निर्देशन दिने ।
- (घ) व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाबाट तयार गरिने कार्यक्रमका प्रगति विवरण बैठकमा छलफल गराउने तथा देखिएका कमीकमजोरी सुधारका लागि निर्देशन, सुझाव दिने
- (ङ) नगर क्षेत्रभित्र उच्चम विकासमा काम गर्न सरकारी, गैरसरकारी, नीजि क्षेत्र, विकास साभेदार नागरिक समाजका संघसंस्थाहरूसँग कार्यगत सम्बन्ध स्थापित गरी अनुकूल वातावरण तयार गर्ने
- (च) उच्चमीका उत्पादनहरूलाई बजार सुनिश्चित गर्न सम्बद्ध नीजिक्षेत्रका संघ-संस्थाहरूसँग अन्तरकिया, छलफल, परामर्श गर्ने,
- (छ) उच्चमीहरूलाई वित्तीय सुविधा उपलब्ध गराउन आफ्ना नगर क्षेत्रभित्र रहेका वित्तीय संस्थाहरूको पहिचान गरी उच्चमीहरूसँग सम्बन्ध स्थापित गराउने,
- (ज) नगर उच्चम विकास योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने प्रदेश, संघीय मन्त्रालय र अन्य सम्बद्ध संघ संस्थाहरूसँग समन्वय स्थापित गर्ने,
- (झ) स्थानीय श्रोत साधनका अधिकतम उपयोग गर्न उच्चमशीलता विकासका लागि चेतना फैलाउने ।
- (ञ) मुल्यांकन समितिबाट सिफारिस भई आएको कार्यक्रमहरूको प्रस्तावहरूमा स्वीकृति प्रदान गर्ने ।
- (ट) मुल्यांकन समितिबाट सिफारिस भईआएका कार्यक्रमहरूको स्वीकृति प्रदान गर्ने ।
- (ठ) मुल्यांकन समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।
- (ड) मुल्यांकन समितिबाट सिफारिस भई आएका प्रस्तावहरू जस्ताको त्यस्तै स्वीकृती गर्ने वा थपघट सहित शर्त बन्देज तोकी स्वीकृत गर्ने वा पुनः मुल्यांकनको लागि फिर्ता पठाउन सक्नेछ ।
- (ढ) निर्देशन समितिले आफ्नो कार्यविधि आफै बनाउन सक्नेछ ।
- (ण) निर्देशन समितिले उच्चम कोष सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक शर्त निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

७. प्रस्ताव मुल्यांकन समितिको गठन:

(१) यस निर्देशिका बमोजिम आएका प्रस्तावहरूलाई मुल्यांकन गरी बजेट तथा कार्यक्रम र अनुदान राशिको किटानी सहित निर्देशन समितिमा सिफारिस गर्न देहाय बमोजिमको एक प्रस्ताव मुल्यांकन समिति रहनेछ ।

संयोजक:	आर्थिक विकास समितिका संयोजक
सदस्य:	सामाजिक विकास समितिका संयोजक
सदस्य:	कार्यपालिकाका महिला सदस्य सहित दुई जना
सदस्य सचिव:	उद्योग विकास शाखाका प्रमुख

(२) प्रस्ताव मुल्यांकन समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) प्रारम्भिक जांच तथा सर्वेक्षण गर्ने :

सुर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

- (१) कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नगरपालिका नगर उद्यम विकास समितिले तोकेको बडाहरूमा उद्यमी सिर्जनाका आधारहरूबाटे प्रारम्भिक सर्वेक्षण गर्नु पर्दछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम प्रारम्भिक सर्वेक्षण गर्दा देहायका कार्यहरू गर्नु पर्दछ ।
- (क) घरधुरी सर्वेक्षण, सहभागी छनौट ।
- (ख) सहभागितामूलक ग्रामीण लेखाजोखा
- (ग) बजार सम्भाव्यता विश्लेषण
- (घ) गरिबीको स्तर मूल्यांकन र उद्यम सञ्चालन पश्चात परिवर्तनको आंकलन ।
- (ख) बजार, प्रविधि तथा वातावरणको सम्भाव्यता पहिचान गर्ने :
- (१) उद्यम सञ्चालन हुने स्थानमा निम्न कुराको सर्वेक्षण गर्नुपर्नेछ ।
- (क) स्थानीय स्तरमा उपलब्ध हुने कच्चा पदार्थको सूची तथा सोको विश्लेषण;
- (ख) उपलब्ध प्रविधिको सूची तथा सोको विश्लेषण;
- (ग) स्थानीय कच्चा पदार्थ र प्रविधिको आधारमा आवश्यक पर्ने सिपको सूची तथा सोको विश्लेषण;
- (घ) सम्भावित औद्योगिक वस्तुहरू तथा सोको सम्भावित उपभोक्ताहरू;
- (ङ) उद्यम सञ्चालनको लागि आवश्यक भौतिक पुर्वाधारको अवस्था र
- (च) वातावरणीय प्रभाव तथा व्यवसायिक वातावरण (सरकारी नीतिका प्रभावसहित) को अवस्था ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको प्रतिवेदनमा सम्बन्धित बजार केन्द्रमा सम्भावना देखिएमा सो को सूची समेत समावेश गर्नु पर्नेछ ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको प्रतिवेदनको बारेमा व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाले सम्बन्धित सरोकारवालाहरू तथा सम्भावित उद्यमीहरूलाई अभिमुखीकरण गराउनु पर्दछ ।
- (ग) सम्भाव्य लघु उद्यमीको पहिचान र छनौट गर्ने:
- (१) सम्भाव्य उद्यमीका प्रारम्भिक सर्वेक्षण प्रतिवेदनबाट गरिबीका रेखामुनिका परिवार भनी ठहरिएका परिवारलाई लक्षित समूह मानी सोही समूहका सदस्यहरूलाई छनौट गर्नु पर्दछ ।
- (२) सम्भाव्य उद्यमी पहिचान गर्दा कार्यक्रमको उद्देश्य बमोजिम अति गरिब, पिछडिएका महिला (एकल महिला समेत), दलित, आदिवासी जनजातिहरू, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैंगिक अल्पसम्बुद्धक, सीमान्तकृत तथा सुविधाविहीन समूहका अनुपातलाई ध्यान दिनु पर्दछ ।
- (३) उद्यमप्रतिको धारणा, प्रतिवेदनको स्तर, उपयुक्त उमेर समूह (१६-४० वर्ष), जोखिम वहन गर्न सक्ने क्षमताको स्तर, चाहना, तत्परता, उद्यमको लागि दिने समय, गतिशीलता, पारिवारिक व्यवसायिक वातावरण जस्ता गुणहरूलाई समेत सम्भाव्य उद्यमी पहिचान प्रकृयामा उचित महत्व दिनु पर्दछ ।
- (घ) अनुसूची १ (निवेदनको ढाँचा) बमोजिमको नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा प्राप्त प्रस्तावको मूल्यांकन गरी अनुसूची २ बमोजिम (उद्यमको प्रकार सहित व्यवसायिक ढाँचा) मध्ये कुन प्रकृतिको उद्यम हो सो समेत खोली निर्देशन समितिमा सिफारिस गर्ने ।
- (ङ) प्रस्ताव मूल्यांकनको सिलसिलामा आवश्यक अन्य कुराहरू निर्देशन समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।

भाग ४

उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन र उद्यम क्षेत्र पहिचान

८. उद्यम विकास कार्यक्रम संचालनको जिम्मेवारी:

- (१) कार्यक्रम संचालनको जिम्मेवारी नगरपालिका कार्यालय, उद्यम विकास शाखाको हुनेछ ।
- (२) उद्यम विकास शाखाले आवश्यकता अनुसार सेवा प्रदायक संस्थाहरूको परिचालन गर्न सक्नेछ ।
- (३) उद्यम विकास शाखाले देहाय बमोजिमको काम गर्नेछ;
  - (क) बजार, श्रोत तथा सम्भाव्यता अध्ययन
  - (ख) सहभागितामुलक ग्रामीण लेखाजोखा र घरघुरी सर्वेक्षण
  - (ग) समूह निर्माण र क्षमता वृद्धि
  - (घ) उद्यमशीलता विकास तालिम
  - (ङ) सिप विकास तालिम सञ्चालन
  - (च) कर्जा प्रवाह गर्न सहयोग र सहजीकरण
  - (छ) व्यवसाय विकास परामर्श तथा बजार विस्तार
  - (ज) उपयुक्त प्रविधिमा पहुँचका लागि सहयोग र सहजीकरण
  - (झ) उद्यमको स्तरोन्नतिका लागि माथि उल्लेखित क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नका लागि उद्यम विकास शाखावाट असमर्थ भएमा मात्र सेवा प्रदायक संस्थासंग करार संभौता गरी सेवा परिचालन गरिनेछ ।

९. व्यवसायिक उद्यम क्षेत्र पहिचान :

- उद्यम गर्न चाहने युवायुवतीहरूले देहाय बमोजिम क्षेत्रहरूमा उद्यम व्यवसाय संचालन गर्न सक्नेछन्:
- क) कृषि तथा पशुपक्षिमा आधारित उद्यम व्यवसाय ।
  - ख) जडीबुटी तथा वनपैदावारमा आधारित उद्यम व्यवसाय ।
  - ग) अर्गानिक तरकारी, ताजा फलफूल तथा पुष्प व्यवसाय ।
  - घ) कृषि उपज संकलन केन्द्र तथा सामुहिक सुपथमूल्य पसल ।
  - ङ) विज्ञान तथा सूचना प्रविधि र संचारमा आधारित उद्यम व्यवसाय ।
  - च) पर्यटन प्रवर्द्धन (होटल, लज, होमस्टे, रिसोर्ट) मा आधारित उद्यम व्यवसाय ।
  - छ) दलितको परम्परागत पेशा (सिलाईकटाई, औजार तथा भाडावर्तन, छालाका सामान, बाद्ययन्त्र निर्माण आदि) को आधुनिकीकरणसंग संवन्धित व्यवसाय ।
  - ज) हस्तकला, मर्तिकला, चित्रकलामा आधारित उद्यम व्यवसाय
  - झ) संस्कृति, साहित्य, सृजना, गीत, संगीतमा आधारित भई गरिने उद्यम व्यवसाय
  - ञ) प्लाष्टिक बोतल तथा फोहोरमैलाको व्यवस्थापनको सहयोगी व्यवसायहरू
  - ट) आयत परिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने उद्यम व्यवसाय
  - ठ) समितिले आवश्यकता महसुस गरि छानेका अन्य उद्यम व्यवसाय

सुर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

- (ड) फलफूल तथा खाद्य प्रशोधन उद्योग,
(ढ) आवास तथा पूर्वाधार निर्माणमा आधारित उद्यम व्यवसय ।

१०. विज्ञहरुको परामर्श लिन सकिने:

- (१) व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरुको छनौट गर्न आवश्यकता अनुसार विज्ञ परामर्शदाताहरुको सहयोग लिन सकिनेछ ।
(२) सेवा प्रदायक संस्थाको सेवा लिए वापत नगरपालिका कार्यालयको वार्षिक संचालन खर्चवाट भुक्तानी गरिनेछ ।

भाग : ५

व्यवसायिक उद्यम छनौटको आधार

११. व्यवसायिक उद्यम छनौटका आधार : भाग ४ दफा ९ मा उल्लेखित उद्यम क्षेत्रहरु मध्ये कुनै एक क्षेत्रमा एक वडा भित्रका कम्तिमा १० जना यूवाको समूह एवं संघसंस्थालाई उद्यम संचालन गर्नका लागि देहायका छनौट आधारहरु निर्धारण गरिएको छ ।

१. हामी उद्यम आफ्नै पौरखमा गर्दछौं भन्ने कार्यक्रममा समावेश हुने यूवाको न्यूनतम योग्यता :

- क. १६ वर्ष पुरा भई ४० वर्ष ननाघेको नेपाली नागरिक ।
ख. नैतिक पतन देखिने कुनै फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट सजायें नपाएको ।
ग. सरकारी चलअचल सम्पत्तिको दुरुपयोग नगरेको ।
घ. मागज नविग्रेको ।

२. यूवा समूहको निर्माण :

- क. वेरोजगार तथा अर्ध-वेरोजगार युवायुवती हुनु पर्ने ।
ख. समुहमा कम्तीमा ५० प्रतिशत महिला हुनु पर्ने ।
ग. नगरपालिकाको लक्षित समूहमा हुनुपर्नेछ ।
घ. मेडपा, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद, व्यवसायिक सिप तथा विकास तालिम केन्द्र आदि जस्ता उद्यम सम्बन्धि तालिम प्रदान गर्ने संस्थाबाट तालिम प्राप्त गरेको युवायुवतीलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।

३. समूहका लागि न्यूनतम आधारहरु :

- क. प्रचलित कानून बमाजिम दर्ता भई नियमानुसार नवीकरण भएको ।
ख. युवायुवतीको आर्थिक हक्कहितको संरक्षण र सम्बद्धनको क्षेत्रमा काम गर्ने उद्देश्य भएको ।
ग. अनुसुची १ को ढाँचामा निवेदन र अनुसुची २ बमोजिमको ढाँचामा व्यवसायिक योजना संलग्न गरेको ।
घ. समुहमा आवद्ध व्यक्ति कालो सूचीमा नपरेको ।
ड. समूह कम्तिमा १० व्यक्तिहरु रहेको हुनुपर्नेछ । समूह सहकारी संस्थाले प्रवर्द्धन गरेको समेत हुन सक्नेछ ।

सूर्योदय नगरपालिकाको उच्चम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

- च. समूहका सदस्यहरु मध्यबाट सबै वा केहीले व्यवसायिक फर्मको संचालनको लागि सीप विकास तथा व्यवसायिक तालिम लिएको हुनुपर्नेछ ।
- छ. व्यवसायिक फार्मको हकमा कम्तीमा ५ जना रोजगारी पाएको तथा मूल्य श्रृंखलामा आधारित अवधारणा पत्र पेश गरेको हुनुपर्नेछ ।
- झ. उच्चम संचालन गर्ने समूह, संघसंस्था वा व्यवसायिक फार्मका संचालकहरुको नागरिकताको प्रतिलिपि र कम्तीमा कक्षा द उत्तीर्ण गरेको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेश गर्नुपर्नेछ ।
- ज. सूर्योदय नगरपालिकामा संस्था, समूह वा व्यवसायिक फार्म दर्ता भएको हुनुपर्नेछ ।
- ट. करमा दाखिला वा स्थायी लेखा नम्बर (पान नं.) लिएको हुनुपर्नेछ ।
- ठ. उच्चम विकास कोषबाट वित्तीय सहायता प्राप्त गर्न वडा समितिको सिफारिस अनिवार्य पेश हुनुपर्नेछ ।
- ड. आवेदन साथ उच्चम तथा व्यवसायको अवधारणापत्र वा परियोजना पत्र पेश गर्नुपर्नेछ ।
- ढ. उच्चम विकास कोषबाट विशेष अनुदान प्राप्त गर्न मापदण्ड पुगेको उच्चमीको न्यूनतम २५ प्रतिशत लगानी सभागिता हुने निश्चितता परियोजना पत्रमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- ण. व्यवसायिक उच्चम संचालन गर्न चाहाने सदस्यहरु मध्ये सबै वा केही व्यक्तिले पूर्व अवस्थामा कुनै सीप तथा उच्चमशीलता सम्बन्धि तालिम पुरा गरी कुनै व्यवसायमा संलग्न भएको भनी वडा कार्यालयबाट प्रमाणित गरेको हुनुपर्नेछ ।

१२. समूह निर्माण हुनुपर्ने :

- (१) वडा कार्यालयहरुले आफ्नो भौगोलिक उच्चम विकास कोषको उद्देश्य बमोजिम कार्यक्रम संचालन गर्न चाहने सहभागि सदस्यहरुको रुची, क्षमता, आवश्यकता, व्यवसायिक सम्भाव्यता, कच्चा पदार्थ र बजारको उपलब्धता लगायतका पक्षहरूमा ध्यान दिइ विभिन्न समूह निर्माण गरी समूहमा आवद्ध हुने सहभागीलाई अभिमुखीकरण गर्नु पर्नेछ ।
- (२) समूह निर्माण गर्दा समूह परिचालन, समूह सदस्य संख्या, समूहका सदस्यहरु आवद्ध रहका समुदाय, भौगोलिक अवस्थिति आदि पक्षलाई ध्यान दिनु पर्दछ ।
- (३) यस कार्यक्रममा एउटा समूहमा न्युनतम १० जना सदस्यहरु रहन सक्नेछन् ।

१३. उच्चमशीलता तथा सीप विकास तालिम सञ्चालन गर्ने :

- (१) समूहमा आवद्ध युवायुवतीहरूलाई नगरपालिका कार्यालयले विभिन्न सरोकारवालाहरु सँग मिलेर उच्चमशीलता विकास तालिम, लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण तालिम तथा सिप विकास सम्बन्धि तालिमहरु संचालन गर्न सक्दछ ।

१४. प्राथमिकताक्रम: आवेदकहरूलाई उच्चम विकास कोषबाट रकम निकासा दिदा निम्न बमोजिम प्राथमिकता निर्धारण गरिनेछ :

- क. सहभागितामूलक योजना तर्जुमा तथा छनोट प्रक्रिया अन्तर्गत वडा सभाबाट पारित कार्यक्रममा पेश भएका अवधारण पत्रहरु ।
- ख. अति विपन्न र विकासको पहुँच नपुगेको क्षेत्रको कार्यक्रमहरु ।
- ग. बढी भन्दा बढी लक्षित वर्ग समावेश भएका उच्चमहरु ।

सुर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

घ. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद, व्यवसायिक शिक्षा तथा तालिम अभिवृद्धि परियोजना, गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम, जिल्ला घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, महिला तथा बालबालिका कार्यालय, घरेलु विकास समिति, राष्ट्रिय यूवा परिषद, निजी स्तर आदिबाट व्यवसायिक तालिम प्राप्त गरेका प्रमाण पत्रहरु ।

१५. यूवा उद्यमी समूह तथा संघसंस्थाले प्रस्ताव गरेको व्यवसायिक प्रास्तावना मूल्यांकनका आधारहरु:

क्र.सं.	मूल्यांकनका आधारहरु	अंक
१	प्रस्तावित उद्यमको व्यवसायिक कार्ययोजना ५ वर्ष	२०
२	समावेशी सहभागिता	५
३	स्थानीय स्रोतमा आधारित	१५
४	आर्थिक लगानीको सुनिश्चितता	१०
५	थप रोजगारी सिर्जना गर्ने	१५
६	बजारको सुनिश्चितता	१०
७	मानवीय स्रोत (तालिम प्राप्त यूवा)	२०
८	वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केको	५
	जम्मा	१००

भाग ६

बीउ पूँजी सम्बन्धि व्यवस्था

१६. उद्यम सञ्चालनमा बीउ पूँजी प्रयोगा गर्न सक्ने :

क. कोषले उद्यमीहरुको उद्यम स्थापना, उद्यम विस्तार तथा स्तरोन्नती, प्रविधि खरिद, बजारीकरण आदिको लागि उद्यमीलाई आवश्यक पर्ने रकम बीउ पूँजीको रूपमा लगानी गर्न सक्नेछ ।

ख. बीउ पूँजी उपलब्ध गराउँदा उद्यम स्तरोन्नती हुन सक्ने, रोजगार वृद्धि हुन सक्ने उत्पादन वृद्धि हुन सक्ने र आमदानीमा वृद्धि हुन सक्ने आदि कुराहरुलाई ध्यानमा राखेर औचियत्यताको आधारमा बीउ पूँजी रकम उपलब्ध गराइनेछ ।

ग. कोषको अवस्था र उद्यमको प्रकृति हेरी बीउपूँजी रकम रु.१ लाख देखि रु.१० लाखसम्म लगानी हुनेछ ।

घ. समुहलाई बीउपूँजी लगानी गर्दा उद्यमको प्रकृति बमोजिम दुई किस्तामा दिन सकिनेछ ।

ड. एक उद्यमी समुहलाई बीउपूँजी रकम बढीमा ५ वर्षसम्मको लागि निर्वाजी उपलब्ध गराइनेछ ।

च. अधिल्लो किस्ताको रकम सदुपयोग भएको आधारमा पछिल्लो किस्ता निकासा गर्न सकिनेछ ।

छ. समुहलाई बीउपूँजि भुक्तानी गर्दा समुह जमानीमा गरिनेछ ।

ज. पांच वर्ष भित्र बीउपूँजी रकम फिर्ता नभएमा १० प्रतिशतका दरले व्याज सहित रकम फिर्ता गरिनेछ ।

झ. नियतवस बीउपूँजी रकम फिर्ता नगर्ने समुहका सदस्यहरुवाट नगरपालिकाको सेवा सुविधावाट बन्चित गरी सरकारी वांकी सरह असुउपर गरिनेछ ।

१७. कोषको लगानी तथा सिफारिस :

- क. यस कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने व्यक्ति, फर्म, समूहबाट प्राप्त निवेदन, व्यवसायिक कार्य योजना, लगानीको मात्रा तथा फिर्ता गर्ने समेत व्यवस्थाको सिफारिसका लागि भाग ३ को दफा ७ अनुसारको प्रस्ताव मूल्यांकन समितिले पेश गरेको प्रतिवेदनको आधारमा निर्देशन समितिले निर्णय गर्दछ।
- ख. उपदफा क अनुसार निर्णय गर्दा व्यवसायको प्रकृति, स्रोतबाट प्राप्त हुने प्रतिफल, लगानी फिर्ता गर्ने निश्चित गर्ने आधार र फिर्ता नभए असुलउपर गर्ने आधार र प्रक्रिया समेत निर्धारण गरी निर्णय गर्नुपर्नेछ।

१८. कोषको संचालन :-

- क. उद्यम विकास कोष संचालनका लागि नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले प्रचलित कानून बमोजिम बैंक खाता खोली संचालन गर्नेछ।
- ख. कोषको खाता संचालन प्रमूख प्रशासकिय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृत स्तरको कर्मचारी र लेखा अधिकृतको संयुक्त दस्तखतबाट संचालन हुनेछ।
- ग. परियोजना प्रस्ताव स्वीकृत भई कोषबाट वित्तीय सहायता प्राप्त गर्ने समूहले व्यवसायिक प्रस्तावको कुल बजेटको २५ प्रतिशत बराबरको रकम उप दफा (क) बमोजिमको बैंक तथा वित्तीय संस्थाको खातामा अग्रिम जम्मा गरी सोको बैंक भौचर सम्बन्धित नगरपालिको उद्यम विकास समितिमा पेश गर्नु पर्नेछ।
- घ. सम्झौता भई सकेपछि उद्यमी समूहहरूले अनिवार्य रूपले बैंक तथा वित्तीय सेवा प्रदायक संस्थाको खातामा २५ प्रतिशत रकम जम्मा गरेको एक हप्ता भित्र व्यवसायिक प्रस्तावनाको आधारमा नगरपालिकाले पहिलो किस्ता ५० प्रतिशत रकम र सम्झौता बमोजिम अनुसूची ३ को प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचाको आधारमा प्रतिवेदन प्राप्त भए पछि, बाँकी ५० प्रतिशत रकम सम्बन्धित समूह तथा संस्थाको खातामा नगरपालिकाले स्थलगत अनुगमन गरी निकाशा गर्नेछ।
- ङ. प्रत्येक समूह तथा संघसंस्थाले प्राप्त गरेको वीउपूँजी रकम दोश्रो वर्ष १० प्रतिशत तेस्रो वर्ष २० प्रतिशत, चौथो वर्ष ३० प्रतिशत र अन्तिम अर्थात पांचौं वर्ष ४० प्रतिशत रकम नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष खातामा फिर्ता गर्नुपर्नेछ।
- च. उद्यमी समूहले प्राप्त वीउपूँजि रकम व्यवसायिक योजना अनुसार ५ वर्ष भित्र नगरपालिकाले तोकेको बैंक खातामा फिर्ता गरिसक्नु पर्नेछ। ऋण भुक्तानी सम्बन्धि प्रकृया ऋण सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।
- छ. उद्यमी समूहहरूले व्यवसायको स्तरोन्नति गरी थप रोजगारी र उद्यमशिलता सृजना गर्ने कार्य गरेमा निर्देशन समितिको निर्देशन अनुसार उद्यम विकास कोषबाट रु.१० (दश) लाख भन्दा बढी रकम वीउपूँजीको रूपमा दिन सकिनेछ।
- ज. उद्यम विकास कोषको रकम छुट्टै खाता खोलि राख्नुपर्ने : उद्यम विकासका लागि नगरपालिकाको छुट्टै बैंक खाता हुनेछ। यस कोषमा भाग ३ को दफा ४ अनुसार प्राप्त रकम उद्यमी समूहले वीउपूँजि फिर्ता गरेको रकम तथा सहयोगी व्यक्ति, संघसंस्था वा निकायले उद्यम विकासको लागि उपलब्ध गराएको रकम जम्मा हुनेछ।
- झ. नगरपालिका उद्यम विकास समितिले समूहबाट संचालित एउटा समूह वा संघसंस्थाबाट फिर्ता भएको रकम उद्यम विकास कोष मार्फत अन्य क्षेत्रका यूवा समूहलाई पुनः उद्यम संचालनको क्षेत्रमा लगानी विस्तार गर्दै लैजानेछ।
- ञ. यूवा समूहबाट तोकिएको अवधिमा वीउपूँजि फिर्ता नगरेमा अनुसूची ३ को सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम र सो उल्लेख नभएकोमा प्रचलित कानून बमोजिम हर्जना सहित (प्रचलित नियमानुसार लाग्ने व्याज) सहित

सूर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

निज वा निजका एकाधरका परिवार वा अभिभावकको नाममा रहेको चलअचल सम्पतीबाट सरकारी बाँकी सरह असूल उपर गरिनेछ ।

१९. लेखा परीक्षण :

- क. उद्यम विकास कोषबाट संचालित उद्यमको लेखापरीक्षण नेपाल सरकारले तोकेको विधि बमोजिम गर्नु पर्ने र र लेखा प्रणाली नेपाल सरकारले तोकेको ढाँचामा राख्नुपर्नेछ ।
- ख. यसरी लेखापरीक्षण गराउँदा कार्यक्रम तर्फको प्रतिफल, उपलब्धि र प्रभावका आधारमा प्रगति विश्लेषण अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्नेछ ।

भाग ७

समन्वय तथा सहकार्य

२०. समन्वय तथा सहकार्य:

१. नगरपालिकाले प्रस्तावित उद्यमहरु संचालन र प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, विभिन्न सरकारी, गैर सरकारी तथा निजी संघसंस्थाहरुसँग समन्वय गर्न सक्नेछ ।
२. उद्यम विकासको मुख्य उद्देश्य वेरोजगार यूवा समूहलाई उद्यमशिलताको विकास गरी सफल उद्यम संचालनमा सहयोग गर्ने रहेकाछ । यसको लागि संघीय सरकार उद्योग मन्त्रालयसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ । लद्यु उद्यम विकास कार्याक्रम सँग समन्वय गरी संभाव्य उद्यमी यूवाहरुलाई सीपमूलक तालिम उपलब्ध गराउन समन्वय गरिनेछ । उद्यम विकास कोषले यूवा समूह छनौट गरी जिल्ला स्तरीय घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय तथा घरेलु विकास समितिसँग समेत समन्वय गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३. उद्यम विकास कोषले उद्यम कार्यक्रम संचालन गर्ने अन्य निकाय, व्यावसायिक सीप विकास तथा तालिम केन्द्र, शिक्षा मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित परियोजना, यूवा स्वरोजगार कोष, वाणिज्य बैंक, वित्तीय संस्था, विमा कम्पनी र राष्ट्रिय संघसंस्था सँग आवश्यकता अनुसार समझदारी र सहकार्य गर्न सक्नेछ ।

भाग ८

अनुगमन तथा निरीक्षण

२१. अनुगमन तथा निरीक्षण:

उद्यम विकास कोषबाट “हामी उद्यमी आफ्नै पौरखमा गर्दछौं” शर्षिकमा परिचालित रकमको सही कार्यान्वयन त्यसको उपलब्धि तथा प्रभावकारीता र नतिजाको नियमित निरीक्षण तथा अनुगमनको लागि सूर्योदय नगरपालिका स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७४ को दफा ३२ अनुसार हुनेछ तर नगर कार्यपालिकाले यस कार्यक्रमको अनुगमनलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी बनाउन नगरपालिकाले नगर कार्यपालिकाले छुटै अनुगमन समिति निर्माण गर्न सक्नेछ । साथै समय समयमा नागरिक समाज, पत्रकार, सरोकारवाला आदिवाट पनि अनुगमन निरीक्षण गराई पृष्ठपोषण तथा सूझावहरु लिन सक्नेछ भने निर्देशन समितिबाट समय समयमा निरीक्षण हुन सक्नेछ ।

भाग ९

पुरस्कार तथा दण्डसज्जाय

२१. पुरस्कार: उद्यम विकास कोषबाट लगानी भएको कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी बनाउन निम्न सूचकका अधारमा उच्चतम अंक हासिल गर्ने उद्यम व्यवसायी समूह तथा संस्थालाई नगद तथा प्रमाण पत्रबाट पुरस्कृत गरिनेछ ।

क. स्थानिय स्रोत र साधनको अधिकतम प्रयोग गर्ने ।

सुर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

- ख. तोकिएको समय वा समय अगावै त्रृण रकम फिर्ता गर्ने उद्यमी ।
- ग. अधिकतम रोजगार सिर्जना गर्ने ।
- घ. निर्यातमा वृद्धि र आयातमा प्रतिस्थापन गर्न योगदान पुर्याएको ।
- ड. आर्य आर्जन वृद्धि गर्ने कार्यक्रम ।
- च. उद्यमको विकासले स्थानिय समुदाय तथा क्षत्रमा पारेको सक्रात्मक प्रभाव ।
- छ. उत्पादन गरिएका सामाग्रीहरुको गुणस्तर कायम भएको ।
- ज. कार्य योजना अनुसार कार्य सम्पादन प्रगति गरेको आदि ।

२२. दण्ड सजायः

१. उद्यमी संस्थाले प्रस्ताव गरिए बमोजिमको सम्झौता कार्यान्वयन नगरेमा उद्यमी समूह वा संस्थालाई नगरपालिकावाट प्रदान गर्ने सेवा र संचालन गरिने कुनै पनि कार्यक्रमहरुमा सहभागि गराइने छैन ।
२. उद्यमी संस्था सँग सम्झौता भइसकेपछि सम्झौता अनुसार गुणस्तर एवं परिमाणमा कार्य सम्पन्न नगरेमा तथा उद्यम विकास कोषबाट दिइएको बजेट हिनामिना गरेमा गरेको रकम प्रचलित कानून बमोजिम सरकारी बाँकी सरह असुलउपर गरिनेछ । यस कार्यमा स्थानिय प्रशासन र सम्बन्धित वडा तथा नगरपालिकावाट प्रचलित कानून बमोजिम दण्ड सजाय हुनेछ ।

भाग १०

विविध

२३. सहयोग गर्नुपर्ने: यस निर्देशिका बमोजिम उद्यम विकास कोषवाट संचालित कार्यक्रममा आवश्यक सहयोग गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

२४. व्याख्या गर्ने अधिकार : यस कार्यविधिमा भएको कुनै व्यवस्था अस्पष्ट भई व्याख्या गर्नुपर्ने भएका नगरपालिकाले अन्तिम व्याख्या गर्नेछ ।

२५. निर्देशन पालना गर्नु पर्ने:

क. नगरपालिकबाट विशेष बीउपूँजि प्राप्त गरी उद्यम व्यवसाय संचालन गरी रहेको संस्था, समूह वा फार्महरूलाई नगरपालिकाले समय समयमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

ख. उपदफा क बमोजिम प्राप्त निर्देशनको पालना गर्न सम्बन्धित लाभग्राही संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

२६. कार्यविधि संसोधन गर्न सक्ने: नगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार यो कार्यविधि संसोधन गर्न सक्नेछ ।

२७. बाधा अड्काउ फुकाउने: यो कार्यविधि कार्यान्वयनमा कुनै बाधा आइपरेमा नगरपालिका कार्यपालिकाले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ ।

२८. नियम बनाउन सक्ने :

यस कार्यविधिको उद्देश्य पुरा गर्न नगरपालिका कार्यपालिकाले आवश्यक थप निर्णय गर्न र नियम बनाउन सक्नेछ ।

२९. प्रचलित कानून बमोजिम हुने:

यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषय प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

३०. बचाउ तथा खारेजी :

क. यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका विषयहरु नेपालको संविधान र संघीय तथा प्रादेशिक कानूनसँग वाभिएमा वाभिएको हदसम्म संविधान र संघीय तथा प्रादेशिक कानून बमोजिम हुनेछ ।

सूर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

अनुसूची १

दफा ९ उपदफा २ (ख) सँग सम्बन्धित
निवेदनको ढाँचा

मिति : .....

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू
सूर्योदय नगर कार्यपालिका, फिक्कल, इलाम ।

विषय : उद्यम व्यवसाय संचालनको लागि निवेदन पेश गरेको सम्बन्धमा ।

महोदय,

उपर्युक्त सम्बन्धमा हामी तपसिलका व्यक्तिहरुले इलाम जिल्ला सूर्योदय न.पा. वडा नं. ..... मा ..... व्यवसायिक रूपमा उद्यम संचालन गर्न चाहेको हुनाले उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि, २०७५ वर्षमोजिम उपलब्ध गराइने वित्तीय सहयोगको रूपमा बीउपूँजि पाउँ भनी कार्यविधिले निर्धारित गरेको शर्त कागजात, वडा समितिको सिफारिस सहित संलग्न राखी यो निवेदन पेश गरेका छौं ।

संस्थागत विवरण :

१. संस्था समूह वा फार्मको नाम :

२. ठेगाना

३ समूह वा संस्था दर्ता नं.

४. दर्ता भएको जिल्ला :

दर्ता मिति :

५. नविकरण मिति :

स्थायी लेखा नम्बर :

६ सम्पर्क व्यक्तिको नाम :

ठेगाना :

पद :

सम्पर्क नम्बर :

७. संस्थाको छाप :

क्र.सं.	नाम थर	पद	उमेर	शैक्षिक योग्यता	स्थायी ठेगाना	सम्पर्क नं.	इमेल	हस्ताक्षर

सुर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

अनुसुची २

दफा ९ उपदफा २ (ख) सँग सम्बन्धित

व्यवसायिक योजनाको ढाँचा

क्र.सं.	विवरण	अन्य विवरण
१	व्यवसायको नाम, संक्षिप्त परिचय र उद्देश्य	नाम : उद्यमको संक्षिप्त परिचय : उद्देश्य : विषय : उद्यमबाट उत्पादन हुने वस्तुको नाम :
२	ठेगाना	जिल्ला ..... न.पा.गा.पा. ..... निर्वाचन क्षेत्र नं..... सम्पर्क नं. .... टोल ..... वडा नं. .... घर नं. ....
३	संलग्न हुने अनुमानित जनशक्ति	महिला ..... पुरुष ..... प्राप्ती ..... स्वदेश वा विदेशबाट
४	प्रयोग हुने कच्चा पदार्थ	कच्चा पदार्थ नाम :..... स्रोत ..... (स्थानिय वा वाह्य)
५	प्रयोग हुने मेशिनरी औजारको विवरण	नाम ..... अनुमानित लागत ..... वाह्य । स्थानिय स्रोत .....
६	अनुमानित लागत	कुल रु. ..... अचल पूँजी रु ..... चल पूँजी रु. .... अचल पूँजीको नाम : .....
७	उत्पादित वस्तुको बजारक्षेत्र	बजारको नाम ढुवानी खर्च ..... दुरी .....
८	व्यवसायबाट हुने अनुमानित आमदानी	जम्मा वार्षिक अनुमानित आमदानी रु. .... वार्षिक अनुमानित नाफा रु. ....
९	रोजगारी पाउने यूवाको अनुमानित संख्या	महिला ..... पुरुष ..... जम्मा .....
१०	अन्य	

सुर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

१०. उद्यम समूहको विवरण

यूवा उद्यम समूहको नाम :

उद्यममा संलग्न हुने यूवाहरुको विवरण :

सि.नं.	नाम,थर	पद	लिङ्ग	ठेगाना	उमेर	शैक्षिक योग्यता	तालिमको नाम र अवधि	सम्पर्क नम्बर	निवेदकको दस्तखत
१									
२									
३									

समूह/संस्थाको छाप :

अध्यक्ष

समूह/संस्थाको

दस्तखत :

नाम, थर :

अनुसूची ३
दफा २२ को उपदफा घ सँग सम्बन्धित
प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा

१. वडा नं. ....
२. यूवा उद्यम समूहको नाम :
३. कार्यक्रमको परिचय :
४. कार्यक्रमको उद्देश्य :
५. उद्यम व्यवसाय संचालनको विधि प्रक्रिया :
६. उद्यममा संलग्न युवाहरुको विवरण (जनशक्ति, लिङ्गगत)

क्र.सं.	नाम,थर	ठेगाना	लिङ्ग	दलित	जनजाती	ब्राह्मण	ऋदिवासी	अन्य	महिला	पुरुष	जम्मा	सम्पर्क नम्बर
१												
२												
३												
४												
५												

७. उद्यम संचालन स्थान :
८. उद्यम संचालन भएको मिति :
९. उद्यम संचालन अवधि :
१०. हाल सम्म उद्यमले गरेको मुख्य कार्य प्रगति :
११. उद्यम संचालन गर्दा आइपरेका समस्याहरु : .....
१२. ती समस्याहरु समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरु : .....
१३. यस वर्ष अनुगमन गरेको पटक : .....
१४. अनुगमनबाट पाप्त मूल्य मूल्य सुभावहरु र कार्यान्वयनका लागि गरिएका प्रयासहरु .....
- क. मुख्य सुभावहरु :.....
- ख. कार्यान्वयनका लागि गरिएका प्रयासहरु :.....
- ग. केन्द्रबाट गुरुपर्ने केही भए :.....
१५. प्राप्त उपलब्धीहरु
१६. निष्कर्ष : .....
१७. सुभाव : .....
- क. यूवा उद्यम समूहको बैठकको निर्णय उतार प्रति :
- ख. कार्यक्रम बारे सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराएको कागज प्रमाणपत्र प्रतिलिपीहरु
- ग. कार्यक्रम सुरु भएको जानकारी पत्र (विभिन्न) निकायलाई लेखिएको पत्रका प्रतिलिपीहरु
- घ. कार्यक्रम अनुगमन तथा निरीक्षणको सिलसिलामा लेखेको मन्तव्यको प्रति
- ड. कार्यक्रम सँग सम्बन्धित फोटो र प्रतिवेदनको विद्युतिय प्रति
- च. संचालित कार्यक्रम सँग सम्बन्धित हाजिरी विवरण, भरपाई विवरण आदिको प्रति र अन्य केही भए उल्लेख गर्ने ।
- छ. अन्तिम प्रतिवेदनको एक प्रति विद्युतीय प्रति समेत उपलब्ध गराउने ।

सूर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालन कार्यविधि २०७५

अनुसूची ३

दफा २२ संग सम्बन्धित

बीउ पूँजी अनुदान कोष परिचालन सम्झौता फारम

सम्झौता मिति : .....

इलाम जिल्ला सूर्योदय नगरपालिका वडा नं. .... टोल विकास संस्था वस्ने बाजे ..... बुवा ..... को छोरा वर्ष ..... को म/हामी ..... मेरो सहरकी संस्था, समूह, व्यवसायिक फार्म ..... को सञ्चालक/अध्यक्ष/प्रतिनिधिले सूर्योदय नगरपालिकाको उद्यम विकास कोष परिचालनको सम्झौता फारममा आधिकारिक व्यक्तिको रूपमा हस्ताक्षर गरेको छु ।

विशेष अनुदान	पहिलो वर्ष		दोस्रो वर्ष		तेस्रो वर्ष		कैफियत
	लिएको रकम	३० प्रतिशत	रकम	३० प्रतिशत	रकम	४० प्रतिशत	रकम

म माथिको सम्झौता बमोजिम उल्लेखित बुँदाहरु पूर्ण रूपमा पालना गर्दै नगरेको देखिएमा कानून बमोजिम कारबाही भोग्न तयार छु । साथै समयतालिकामा भए अनुसारको किस्ता समयमा बुझाउनेछु । अन्यथा भएमा मेरो चलअचल सम्पति वा जायजेथाबाट असुल उपर हुन मेरो मञ्जुर छ भनी वडा समितिको रोहवरमा सामुहिक जमानतमा यो सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गरिदिए ।

दोस्रो पक्ष :

संस्था, समूह वा फार्मको तर्फबाट

नाम :

ठेगाना :

पद :

हस्ताक्षर :

पहिलो पक्ष :

सूर्योदय न.पा.को तर्फबाट

नाम :

ठेगाना :

पद :

हस्ताक्षर :

औठाको छाप

--	--

संस्था, समूह वा फार्मको छाप :

नोट : व्यवसाय वा उद्यमको प्रकृति हेरी विशेष अनुदान फिर्ताको सम्झौता फारम र किस्ता समय तालिका फरक हुनेछ ।